

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu jese Duminea si Joi'a la fie-care dōne septemani cu adausulu Foisidōri. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expediti'a foiei, preafara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cātra expeditiura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 5.

ANULU XXIV.

Sabiu 15/27 Ianuariu 1876.

tru celelalte pārti ale Transilvaniei s'f pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru intāi'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dōn'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Revist'a politica.

Proiectulu de lege despre comisiunile administrative s'a primitu in siedinti'a dela 22 Ian. cu putiene si neinsemnate modificatiuni. Cestiunea cetātiloru, cari cerura prin unii reprezentanti o organizatiune deosebita nu s'a resolutu pe placulu lor, ci au remasu desconsiderate. Cāndu s'a votatu asupr'a acestei intrebāri, multi membri de reputatiune din sinulu partidei guvernamentali au fugitu pre coridore.

Din acestu incidentu scrie „Pesti Napló“ dela 21 Ian.: Atari aparintie, cum e si votarea de astadi in cas'a deputatiloru nu radica numele parlamentarismulu. E semnu de relatiuni abnorme, cāndu deputatii fugu de suatele pre coridora de intrebarea ce li s'a obrusu si cāndu unu proiectu de lege nu se primesce pentruca majoritatea lu afla de bunu, ci cu totulu din alte motive, cari nu stau in legatura cu proiectulu de lege, anume pentruca majoritatea sperēza, ca guvernulu in alte lucruri corespunde intr'unu modu mai fericitu opiniunei publice a natiunei. Aceste aparitiuni neplacite nu sporescu glori'a guvernului si de-si ne tisen de noi de cei ce credu, ca cabinetulu Tisza are o missiune, totusi amu fi veditu mai bucuros cabinetulu scutindu-se de calamitatea de astadi.“

Despre prim'a conferintia ce s'a tēnuta la 17 Ianuariu n. de membri din cas'a de susu a Austriei, se raportēza lui „D. Zt.“, ca acēst'a conferintia s'a tēnuta fāra invoirea ministerului Auersperg. Unii domni de influintia, dice citatulu organu, si-a esprimatu in decursulu siedintiei ingrigirile, ca impreuna cu jumetatea austriaca a monarchiei intregu statulu este impinsu pre cāli fatale, pentruca ministerului Auersperg i se pare ca i lipsesce forti'a de a resiste nesuntieloru separatate de contele Andrassy. La finea conferintiei s'a instituitu unu comitetu de supraveghiere cu Schmerling in frunte, pentru a observā atitudinea ministerului actualu. In acestu comitetu suntu alese persōne notabile.

La 21 Ianuariu s'a tēnuta a dōu'a conferintia amicable, la care a participatu barbatu din tōte nuantiele politice. Conferintia a tēnuta 3 ore si a fostu presidata de cav. Schmerling. S'a hotaritu a se observā cea mai mare discretiune fatia de resolutiunile aduse in acēst'a conferintia secreta. Atātu se spune numai, ca resolutiunea, de a paralīsā cu tōte mijlōcele o slabire si mai departe a autoritatii imperiului, a fostu tonulu principalu alu discussiunei.

Dupa unele faime guvernulu austriacu are de cugetu sa nu propuna senatululu camerialu *conventiunea vamale si camerciale incheiata cu Romani'a* pentruca prim'a camera camerciale a Austriei, cea din Vien'a, nu o a acceptatu.

Actiunea diplomateca a puteriloru in Constantinopole se pōte incepe, cāci despre cabinetulu din Angli'a ne spune „Times“, ca a hotaritu sa spriginēca in principiu not'a contelui Andrassy. In celelalte detaiuri ce se potu ivi dupa predarea notei in mānile Portiei cabinetulu anglezu si-a rezervatu māna libera. Unele foi vedu aici unu felu de neincredere a An-

gliei in tōta campani'a pornita spre Constantinopole si dicu ca ea vrea ca-si asigure retragerea pentru casulu, cāndu nu i s'aru para consultu a face tovarasia mai departe cu amicii sei.

Port'a va primī la staruțiile puteriloru programulu de reforme, dara, dice „A. A. Zt.“, pentru impacarea provinciiloru resolute s'au dobanditu putienu prin acēst'a, dēca puterile nu iau sub control'a loru executarea programei. O atare controla europēna pōte sa devina usioru isvoru de nemulțamire in alte pārti ale imperatiei otomane, isvoru de conflictu seriosu cu guvernulu turcescu si unu isvoru de neintēlegere neputerile medilociōrie. Acēst'a neunire se va si ivi, pentruca dupa „Diur. de Sct. Petsb.“ puterile trebuie sa afle o cale potrivita pentru executarea reformelor, cāci reformele ce le apromite Turci'a nu suntu de ajunsu.

Dela 18 pāna la 21 Ianuariu n. insurgentii au avutu mai multe lupte cu turcii pre drumulu dela Trebinje. Tōte aceste lupte s'au sfersitu in pagub'a turciloru.

Diet'a Ungariei.

In desbaterea speciale asupr'a comisiuniloru administrative suntu putiene momente insemnate. Discussiunea generala a absorbitu totu interesulu. Cu tōte aceste din cāndu in cāndu aflāmu si in discussiunea speciale unele demne de atentiune. Amu impartasitu dejā, ca mai tōte cetātile din Ungari'a au protestatu prin petitiuni contr'a acestui proiectu de lege care sterge multe din protagonismulu istorice ale cetātiloru. Antagonismulu intre cetāti si comitate resuflā si in parlamentulu ungurescu. In siedinti'a dela 21 Ianuariu continuandu se desbaterea pe paragrafi s'a incinsu o discussiune viua si lunga asupr'a emendamentulu lui Zsedenyi, care cere o organizatiune deosebita, va sa dica unu privilegiu, o esemtiune dela legea acēst'a pentru cetāti.

La ordinea dilei deputatulu Molnār ia cuvintulu pentru a aperi emendamentulu lui Zsedenyi. Oratorulu dice ca, de vreme ce cetātii se deosebescu un'a de ce prātin varietatea organizatiunei loru administrative, este erōre, cāndu noi creāmu unu corpu administrativu omogenu, pentru cetāti cā si pentru comitate. Numai atunci nu amu fi ingrigiati fatia de acēsta lege, cāndu afacerile comunale ale cetātiloru s'aru precisā acurat, cāndu sfer'a de activitate a magistratulu aru remanē neatinsa, cāndu influintia lui s'aru estinde asupr'a administrārei averei cetatiene.

Cu deosebire sōrtea orasiiloru mici cari au mai putienu de 18,000 locuitori, va fi fōrte trista, fiinduca prin administratiunea ambulatorica nu se va face nice o isprava. E nedreptu a atacā neaternarea acelor orasie mici, cari au conditiuni materiali si spiritali de ajunsu pentru a putē conservā autonomi'a loru, a orasiiloru, cari suntu spriginulu celu mai puternicu alu elementulu magiaru.

Contele F. Zichy replicandu la motivārele reportorului in siedinti'a trecuta dice, ca e o consecuentia cutezata, cāndu densulu deduce din cuvintārele membriloru din opozitiunea drepte, ca ea aru vrea sa restringa

cerculu autonomu de dreptu alu magistratulu cetatiene.

Astadi nu ne mai intrebamu: suntu bune sēu rele comisiunile administrative; ci intrebarea e: Cum voru funcționā comisiunile administrative in cetati? In cetati suntu cu totulu alte agende, altu modu de a le resolvē, nu cā in comitate. Dēca comisiunea administrativa nu apuca in sfer'a de activitate a magistratulu, erorile ce obvinu in administratiunea cetatiei nu se voru indreptā, dēca comisiunea adm. va inriuri asupr'a cercului de activitate a magistratulu, atunci voru esiste dōne corporatiuni paralele, fāra linie de demarcatiune pentru agende. Administratiunea ambulatorica numai desorganizatiune pōte s'aduca. Oratorulu spriginēca emendamentulu lui Zsedenyi.

I. Hosztinszki se alipesce de emendamentulu lui Zsedenyi, dara nu argumentulu ce le da oratorulu din opozitiunea drepte. Argumentele teoretice nu folosescu, ci numai cele scōse din vieti'a practica. O lege e buna nu mai cāndu corespunde, altmintrenea nu. In fine adauge, ca dēca legea se va adeveri de rea, autoritatea lelei scapeta, de aceea oratorulu spriginēca emendamentulu lui Zsedenyi.

Házmán cere din consideratiuni cātra insemnatarea capitalei si complicatiunea afaceriloru ei administrative dela ministrulu presiedinte, cā sa se ingrigēca de relatiunile deosebite ale capitalei printr'o lege separata, si substerne o propunere in directiunea acēst'a.

Csernatony combatendu propunerea antevorbitorulu intrēba, dēca se pōte cere de la legislatiune sa faca in momentulu, cāndu ea creēza control'a statulu in modu egale pentru intrēga tiēr'a, o esceptiune si inca pentru unu punctu alu tierei, in care disordinea e mai mare.

Intorcandu-se cātra Zsedenyi dice, ca multe cetati mici voru votā oratorulu loru multiamitu, dara tempulu nostru care e alu progresulu generalu nu e chiamatu a aperi privilegiu in vechite. Mai bine e a respectā interesele tierei si a derimā murii acelor cetati, pentru ca nice celu mai mare orasiu nu se pōte pune intr'o linie cu interesulu tierei. Si tocm'a pentru cetati se cere o controla mai tare.

Ministrulu presiedinte Tisza face observatiuni la cele afirmate de antevorbitori. Dēca bunatarea unui proiectu de lege, dice Tisza, se dovedesce numai prin vieti'a practica, cum e cu putintia a mai creā legi? Se cere, cā legea acēst'a sa nu se estinda asupr'a cetātiloru. Lui Alad Molnār i replica oratorulu, ca nu proiectulu in discussiune a produsu ide'a eventualei contopiri a cetātiloru mici, ci in acēst'a afacere s'au facutu degi'a proiecte, dara nu s'au discutatu inca; pre deputatulu Zichy 'lu face atentu, ca colegii sei de principiu vrēu cā si cetātii mici reg. sa se sustiena. Contele Zichy disese, ca in cetāti e de lipsa o basa unitara, dara nu unu magistratu si o comisiune administrativa, dara acēst'a basa. Crede densulu, ca intre formele actuali relevate de atāte ori de partid'a sea sa se dé tōte magistratulu, atunci nu vedemu nice o garantia a potestātiei de statu; dēca inse se dau tōte pāna si agende replica

munale, unei corporatiuni de statu, atunci se pierde tendintia autonomista.

Greutatea amintita de Házmán la organizatiunea capitalei cade sub altu punctu de vedere. Oratorulu e petrunu de insemnatarea elementulu urbanu si fiindu ca are convictiunea, ca comisiunile administrative voru direge administratiunea, voiesce, cā acēst'a lege sa se estinda asupr'a cetātiloru. In urma recomandatiunii acceptate testulu originalu si respingerea emendamentelor.

Urmēza votarea si se primesce testulu originalu nealteratu. Desbaterea speciale a inaintatu pāna la § 38 fāra greutate, la § 13 a facutu Teleszki unu emendamentu: „Relativu la administratiunea averei municipale sfer'a legale de activitate de pāna acum a congregatiuniloru, in cetāti inse relativu la afacerile comunale, la adunarea generala, magistratu si primariu, remane neatinsu,“ care se si primisec, dupa ce aretā ministrulu pres. ca prin trensulu nu se modifica intentiunea lelei.

Epistole dela tiēra.

Vezi fi asteptatu, cā acēsta epistola se urmeze mai curand celoru lalte, crede-mi, ca amu voitu, in sa amu fostu impedeatu intr'unu modu fōrte ciudatu. —

Scii, ca eu abi'a ieri amu trecut din anulu 1875 in anulu 1876 si inca bine, ca elu a intardiatu cu 13 dile. Se dice, ca spatiu intre ani nu e, ci numai o numire si la mine si la multi de panur'a mea, la multi ómeni moderni cum se dice, intre anii de mai nainte si de adi a fostu unu spatiu mare. —

Unu tempu de a curatī belēlele anulu trecut, care le a adusu distractiunile si petrecherile; unu tempu de a face socotēlele averei si a fonduriloru, de a trage socotēla speseloru pentru crescerea si educatiunea filor. Acestu tempu de altmintrenea are intēplāri fōrte frumoase, in sa socotēla intēplāriloru a adusu turbare de manta.

Crede, ca parca ca amu sinte din 1875 in 1876 preste o apa mare, preste care erā numai o punte de o bārna lunga necioplita. Eu me aflam la capulu puntei pregatitu cu o parचेche de desagi pre umere. In partea de dinderetu desagi erā plina cu bebele si necasuri, in partea din fatia la inima unde erā se fie comōr'a desagi erā gōla. Me cercaiu se pasiescu in sa greutatea celoru din desaga me tragea inapoi parca ca sum legatu la hotele, unde mi amu petrecutu lumea alba, parca ca me tienu datoriile dupa fortie, unde amu fostu facutu de multe ori nōptea di Pasti. Parca ca me tienu cu funii tare cei ce mi-au vendutu vestmintele usiōre de matase, de catifele din desagi, parca, ca nu leam platitu afurisitorulu de modisti si de lipscani, cu tōte ca de multe ori preste anu le-amu facutu alisverisiu, fiinduca avemu destule „prasnice.“ Giuvaerialele si alte secaturi la vedere nu erau grele in sa parca, ca mi tragea umerulu se me trantēca in apa. Nu erā gluma ca amu si veditu pre unii soti patiendu astfelu. —

Deasupr'a acestui rezultatu alu ostēneliloru mele de preste anu, care a incaputu in desagi erau si nesce harthii de avere de fonduri nationale. Erā si averea si harthii dela mine,

fiind-ca totu eu sum datoriu. Ce e dreptu ca erau si alte la alti membri ai comitetelor dela fonduri, cari se imprunatase de multu cá capitalulu sa nu se véda mai multu. Odata erau 15—20 de ómeni bogati prin sate, adi casele si mosiór'a suntu dátore avérea nationale, judeca-ti-o dela fie-care satu sumati veti vedé ca suntu totu cá mine. — Acéstea inca me neodichnea, me invertea mintea si cugetulu cu monstru cá in Jadu, fiind-ca de mai amu sentiu de onóre, mai vreau se tiu cinstea, de care m'amu bucuratu in societate. Credi ca nu sciu déca amu mancatu in 11 dile? nu sciu déca amu dormitu, pentru-ca amu facutu pomenirea tuturoru faptelor mele din dilele anului celui greu 1876. —

La socotél'a crescirii si a educatiei filor n'amu ajunsu, ca au vediu tu cum 'mi petreceamu, cá se le aratu bucurie si loru i tieneamu cu mine pâna pre la doi nóptea i puneamu si pre ei se-si petróca acum li vremea, ca atunci candu voru fi ca mine destulu se voru trudi; i amu lasatu pre copii copile si pre dragutii cu foitiele, le amu datu si loru din beutura vinu. Ce acusi siampagne ca se i facu se cobésca a trái bine; se le lasu ce-va de mostenire, fiindu-ca cum trage omulu asiá ajunge, cine trage a seracu, seracu ajunge, cine trage a domnu v'a ajunge domnu si-si póte petróce, cáci ce alta are lumea acést'a? Au auditu ei, cátu e de afurisita seraci'a, amu vedé de multe ori inotandu in necasuri carpindu si ciupindu dela vecini, din funduri de unde a datu Ddieu.

Au auditu ei prea de multe ori cum injurámu pre frate si pre cumnate de pisma, cáci le dedea mân'a mai bine si cándu mi veniau creditorii si me strengéu cu usi'a sgarcitii nu me ajutau.

De altfelu amu tienutu fiu cu mancarea buna, amu avutu ori n'amu avutu parale, dar' 3—4 felu de bucate si unu vinu bunu amu avutu pe mas'a mea. Amu grigitu de ei cá parinte sa le crésca trupulu bine sa devina voinici, frumosi, crescerea loru moderna inca amu ingritu, ei sciu bine jucá, potu merge in ori-ce balu, potu sa fia in societáti, ca i-amu lasatu la teatre, la petreceri, cá sa invetie viéti'a de Salonu. Acést'a nu se face cu cartea, ci cu esemplu. Ce vedu

Perulu vipera. (Fine) La 8 Mart. a. c. desbarca la tatalu seu, care crediendulu multu mai intristatu decátu era in realitate 'lu primí bine.

In tondu desperarea lui Ferdinandu Corvinu se liniscise, dara acea desperare fusese inlocuita prin terori nebune, halucinatiuni inspaimentátore.

Intr'o nópte, pre mane, pre cándu se preumblá singuru dinapoi'a vaporului, i paruse ca vede fantom'a femeiei se se crediuse ca aude o voce murmurandu-i la urechia, in rea englesca, cum vorbiá Mang.

— Vei fi pedepsitu prin perulu meu . . . prin perulu meu!

Ferdinandu Corvinu intrá iute in cabin'a sea si voi sa arunce perulu in mare. Dar' cándu puse mân'a pe códa, i parú inghietiatu cá unu sierpe si crediú ca o simte svercolindu-se sub mân'a sea.

A dóu'a di fu gasitu lesinatu, dar' 'si veni iute in sine. Trei nopti in urma nóua halucinatiune: crediú ca vede spectrul socrului seu. Spectrulu 'i dise:

— Vei fi pedepsitu prin perulu meu . . . prin perulu meu!

Ferdinandu Corvinu asta-data dadú din umeri si se duse in linisce sa se culce. Dar' nópteá avú unu nou visu. Cód'a mórtei esise din sertarulu seu, si tareindu-se cá unu sierpe, svercolindu-se prin camera, incolacindu-se in giurulu patului, se urcase in elu si cautase a se innodá in giurulu gátu-

fii acea facu. Educatie intra in ei pe nesentite, cá aerulu prin porii corpului, si trebuie sa luámu aeru domnescu de parfumu, ca de josu intra aeru necuratu in ei. Le amu facutu haine de salonu, sa fia pretiuiti, nu mi e rusine ca sciu, sa se póte. Potu sa mérga intre nemesi ca nu-lu voru cunósce pre taseu ca e dintre opincari.

Acestea si alte câte amu facutu pentru crescere si educatie me traageau de desaga, ca avéu legaturi indereptu. Nu puteamu sa miscu piciorulu a pasí pre punte, cá sa trecu si eu macaru cá ómenii seraci, ne torturatu in anulu 1876.

M'amu cugetatu la moduri si chipuri cum se scapu, cum sa me usuzeu si nu se puteamu pasí. Amu disu: „Dómne! Déca m'aru fugari vre-o revolutiune, óre ce a-si face? Cum m'amu gatitu eu, n'asi avé locu mai la indemana decátu in apa. M'amu ciuditu dicendu: „Nu putému eu sa fiu putienu cu mintea mai desteptata, sa nu ridiu nópteá, cá se plángu diu'a; cátra apusulu vietiei nu puteamu eu se oprescu dir'a prin bolte si se lasu furciloru aceste sdrantie fia si de metase si aceste diamantiale, scilpésca macaru. Nu putému eu se dau paralele date pre aceste si pre distractii ori chiaru si creditulu, care l'amu datu pre astfelu de *diavoli*, sa-lu fi datu pre pamentu; sa fi cumperatu o mosióra, ca n'avému se o ducu pre umeri, cá desagi, ci chiaru déca m'asi fi dusu unde se ducu furitori, remanea ce-va dupa de mine furor si se vedea ca amu asudatu si eu cá ursoriu lui Adamu.

Multu mi-amu plansu peccatele cu legaturile ce amu avutu de anulu trecut si de ceilalti. Amu cercatu la frundia si la iérba si d'abiá mi-amu deslegatu belelele. Amu lasatu ticalosiele cu desagi cu totu si amu trecut usioru in anulu acést'a.

Amu disu: Dómne! Fa-me sa tiu minte sa invetiu din patienia. Alti soti audindu-me dise: „Asiá e lumea, asiá mergemu, nu vedi betivi, cátu cadu si se lovescu, datornicii cáti patiescu si nu mai invétia nimic'a. Mai incolu amu disu nu mai dau eu crescere numai cu carte si domnie, ci me voi scula de diminétia la munca si sa se scóle si fii cándu voru fi de 15 ani le voi dice, nu haine, nu petreceri, ci vedeti, cátu veti castigá atátu veti mancá.

Asiá filor! Sa nu stati si voi cu

lui seu. Scóse unu tipetu, se tredí si gasí in adevéru cód'a josu. Dar' 'si dadú séma de ceea ce se intemplant: avusese unu accesu de somnambulismu si o scosese din sertaru. Avú oca siunea de a spune acést'a tatalu seu care crediú ca fiulu seu deveniá putienu nebunu. Ilu consiliá a-i dá lui cód'a, si o strense in sertarulu seu.

Se pare inse ca cele dóue istorii ce-i narase fiulu seu 'lu lovisera imaginatiunea, cáci tóta nópteá vedí sierpiundu cód'a prin camérea sea, radicandu-se câte odata in extremitatea sea si legandu-se cá unu reptilu. Se tredí cu o sudóre rece; printr'unu hasardu singularu brósc'a, reu inchisa, jucase si tablet'a se lasase. Pre acea tableta se aflá cód'a chinesei. . .

Nu vorbí de acelu visu fiului seu si fiindu ocupatu cu afacerile, nici elu nu se mai gandí.

La 12 Aprile trecut se duse la fiulu seu si 'i dise:

— Scumpulu meu copilu, 'ti respectu durerea, dara nu póte cine-va plánga eternu mortii, ori-cátu de gre situ sa fia cátra ei. Vrei sa te insori de a dóu'a óra? . . . Scii ca visulu meu a fostu totu-déun'a de a te vedé luádu pe vér'a ta Blanc'a. . . Nu-lu vei realisé?

Junele primí si casatori'a se facú.

La 8 Maiu, 4 dile inainte de diu'a casatoriei, d. Corvinu tat'a, deschidendu-si sertarulu, vedí cód'a bie- tei Mang, in absentia fiului.

— Ce peru frumosu! 'si dise elu..

desagii la capulu puntii si altii se tréca in trasura. Epistola grea acést'a Amice amu obositu iérta sa incheiamu dicendu la revedere! Y.

Brasiovu 11. Ianuarie 1876.

Serbarea filantropica ce s'au usuatu de cáti-va ani a se face aici, s'a executatu si in anulu acést'a, si anume adi intr'unu modu demnu de inregistratu.

Filantropia candu se serbéza se simte in tóta societatea, fiindu-ca ómenii cari o serbéza, dovedescu, ca suntu crestini adevérati, trecu inaintea lumei culte de barbati culti, de ómeni ai humanitatii.

Serbarea a statu din impartirea de vestminte la scolarii seraci, inse la multime de scolari. Ea se incepú de diminétia, preste 160 de darabe de vestminte se carau in sal'a gimnasiului. Acést'a sala a aparutu adi in dóue moduri; in launtrulu ei pâna a nu se aduná publiculu pareá, ca erá o mica espositiune de vestminte. In afara si dupa ce s'au adunatu publiculu, pareá ca nesueau ómeni cá la o bisericá. —

Numai dinaintea acést'eia pre aici se vedí moduri de seraci, cum se vedeau dinaintea gimnasiului multime de mame cu copii loru, pre cari vestmintele i dovedeau mai alesu iérta — destulu de seraci. Pre la 10 óre dni comercianti si cu altu publicu incepura a se aduná la gimnasiu, cá la o bisericá.

Pre la 11 óre un'a suta cincispre-diece copii si copile intrara cu invetiatorii loru in sal'a gimnasiului. Cine a privitu la ei, credu ca i au plansu inim'a. Se vedeau sermaní incaltati déru degetele picioriloru góle afara; erau cu nadragi, in sa ismenele orea, cá sa nu li se védia pelea avéu spen-tiele, in sa camasi'a le tienea de frigu, cáci prin acéstea ventulu n'avea de ce se oprí. —

Nu e mirare, fiindu-ca se scie ca jumetate din numerulu sufletelor romane din Brasiovu de 10 mii, putemu dice ca suntu serace si a 6-lea parte din numerulu familielor suntu muncitori de di si inca de munca grea de ridicatura incátu multime de vedu si multime de copii orfani le au remasu in urma. Fetiele, ochii acestor copii orfani rideau de bucuria. —

O. d. directoru Dr. I. Mesiota a

Tocmai de colórea perului nororii mele. . .

Pre cándu 'lu esaminá, acést'a intrá: — O! ce códa frumósa! dise ea. . . A cui e?

— Cu a fiului meu, response tatalu cu incurcatura, o curiositate ce a adus'o din Chin'a.

Si ne sciindu ce sa dica, cáci spusese fetei ca prim'a sotia a barbatului seu se ucisese cadindu dint'r'unu precipitiu, adause:

— Acestu peru provine dela un'a din imperatricele Chinei.

Jun'a féta declara indata ridiendu ca voiá numai decátu sa póte peru de imperatrice si insista atát'a incátu d. Corvinu nu cutediá sa-i refuse cód'a rezervandu-'si a i-o cere a dóu'a di inainte de întórcerea fiului seu.

Tóta diu'a jun'a féta se preumblá cu cód'a, Sér'a se retrase in camer'a sea. A dóu'a di diminétia fu gasita mórtá.

Cód'a erá cá legata in giurulu gátului seu si se distingea bine semnulu unei usióre presiuni asupr'a pelei. Erá evidentu ca jun'a féta, intorcendu-se in patulu seu, fára scire 'i inodase impregiurulu gátului seu cód'a, si de aci urmase, nu o gátuire, ci o dificultate de respiratiune, care din caus'a stárei de estrema anemia a copilei, determinase mórtéa.

Ferdinandu Corvinu, cá si nebunu de durere, a fostu luat de tatalu seu si au plecatu se face o caletoria lunga.

deschisu solenitatea impartirii acestor vestminte. Prin cuventulu seu aréta insemnatarea faptei filantropice si rezultatulu ei, arata scopulu celu maretii alu asociatiunei contributorilor romani pentru impartirea de vestminte scolariloru. Consulta pre scolari, ca dreptu multiamire se fie pre viitoriu cu purtare mai buna cu silintia mai mare si cu recunoscintia cátra binefacatori si incheia prin intonarea sirmaniloru scolaru: „Se traiesca binefacatorii!“

O trasura caracteristica amintescu din aceea vorbire, adeca asupr'a sentiului de onóre alu demnitati nationale ce se cresce si in scolari. Nesce scolari seraci de pre sate n'au voitu se primésca vestminte, ca le rusine cá se primésca de mersu, deci voru ingrijí parintii cum voru puté. —

Presedintele comitetului dlu Diamandi I. Manole strigá câte unulu dintre copii se vina a-si primí vestmintele ceilalti dni membri ai comitetului pentru impartirea de vestminte caut'au vestminte sa se potrivésca dupa marine si scolarii le priméu — pareá ca din mân'a unui patriarchu — dela dlu Dimitrie Iencieviciu. N'amu observatu nicairi in adunari o atentiune mai deosebita a publicului, o multiamire mai deplina cá in acést'a adunare serbatorésca. —

De acést'a dicu: se traiesca membrii comitetului, se traiesca binefacatorii; se traiesca dlu Diamandi I. Manole, care dela infintiarea acestei serbari n'a lucratu numai cu zelu, ci cu invapaiere. A colectá astadi in lips'a cea mare de bani preste patru sute de fiorini nu e lucru usioru. —

Dupa ridicarea acestei serbari la astfelu de gradu, dupa insemnatarea ei se mi se ierte a dice ce-va pentru ca ea se vieze, sa se póta executá si in viitoriu. —

Nu voi staruí, cá sa se face impartirea inaintea de serbarile nascerii si botezului Dluí Christosu, fiindu-ca chiaru aceste serbari au fostu mijlocu de colectare. Erá necesitate, cá la serbare se fie publicu mai numerosu din poporulu de josu, cá sa se indemne, sa audia cele pentru scóla. Altfeliu impartirea se póte face privatu cu mai multa convingere de seraci'a scolariului. Deosebitu voi se dicu despre viéti'a acestei serbari.

Déca dlu Diamandi Manole si ceilalti membrii ai comitetului voru avé zelulu de adi, cum au adusu fondulu la capitalu de 1400, póte sa lu marésca, cá se aduca procentele de 400 si inca e departe pâna atunci. Acum se face prin colecta, in sa déca pre dlu presedinte lu voru silí afacerile se lipsésca de aici cá alta-data, serbarea póte totu se va executá, dar nu pre deplinu cá adi. De acést'a bine a vorbitu dlu directoru de asociatiune, fiindu-ca ea aru fi sa se forméze, pentru-ca numai astfelu vedu eu a fi asigurata pre viitoriu impartirea de vestminte scolariloru seraci. Sa se forméze „societatea romána filantropica“. Déca se voru inscrie 2—300 de membrii cu unulu doi séu trei fl. pre anu, imbracamintea scolariloru seraci pentru iérna aru fi asigurata; serbarea filantropica se va face si pre viitoriu cá si adi. Aru fi cá si damele se formeze odata ceea ce vorbescu de trei ani de dile; sa imiteze pre cele ale catoliciloru: a ingrijí de copilele serace dela scóla de vestmintele necesarii.

Societatea formata cu inscrieri de membri 'si póte intinde filantropia sea si la necesitatea cea mare, la lips'a de cártile cele scumpe dela scólele medii, care oprescu pre multi scolari romani a studiá mai departe; se póte intinde a ajutá la incurtirarea studentiloru lipsiti, cu acést'a s'aru inmultí numerulu studentiloru si aru inlesni se iésa mai multi juni studiati natiunei nóstre.

Coloru ce au facutu inceputulu asiá grandiosu ajutele Ddieu se ajunga si la seversirea acestoru dorintie.

Societatea pentru promovarea meseriilor si-a tîenutu adunarea generala. Eata raportulu ei.

Raportu

despre activitatea comitetului asociatiunii românilor pentru sprijinirea invetiaceilor si sodalilor români la meserii.

Comitetulu acestei asociatiuni a tîenutu in decursulu anului 1875 12 siedintie si pre bas'a proceselor verbali luate in aceste siedintie are onóre a raportá onoratei adunári generale, despre activitatea sea resumendu-o in urmatóarele puncte:

In privint'a asiediári copiiloru la meserii.

Acést'a dupa scopulu, care 'lu prevedu statutele asociatiunii nóstre este punctulu principalu, fiindu-ca de aci depinde resolvirea problemei, ce are acést'a reuniune, de acea comitetulu si-a tîenutu de cea mai strânsa datorintia a lucrá in acést'a directiune.

Aplecarea copiiloru români la meserii s'a constatatu si in decursulu acestui anu, ca trebuie atrasa, de acést'a s'a rugatu dnii protopopi de aici, cá se provóce preotimea siesi subordinata, a consultá parochieniloru sei, cá se aduca copii la meserii, asigurândui, ca comitetulu face tóte inlesnirile pentru asiediari loru. Pentru acestu indemn s'au tîenutu disertatiuni si pentru inlesnirea asiediári loru s'au cautatu locuri la deosebite ramuri; S'au cerutu, cá sa fia primiti copii de aici, chiaru la scólele de meserii din Romani'a si s'au concesu. In urma s'au aretatú din nou prin diarele române, ca comitetulu are mai multe locuri la deosebite meserii aflate.

Cu tóte aceste abia s'au aretatú 30 de copii români cari s'au asiediati in anulu acest'a la ramurile urmatóre:

La cismarie 10 invetiacei, la croitorie fina 4, la lacatarie 3, la masari 3, la pantofari 2, la faurie 2, la funarie 1, la palarieri 1, la strimfari 1, la litografia 1, la masinisti 1, la curelari 1. Sum'a 30 invetiacei.

In anulu acest'a s'au asiediati 30 invetiacei, in anulu trecutu 23, si din anii de mai nainte s'au fostu asiediati 50.

Sum'a invetiaceiloru români 103, cari se afla aplicati la 13 ramuri de meserii.

Intre copii asiediati in anulu acest'a suntú 12 din Brasiovu, din districtulu Brasiovului 4, ier' din alte locuri ale pamentulu regiu 6, va se dica din acestu pamentu regiu 22 si ceialalti 8 suntú din alte parti ale Transilvaniei.

Comitetulu a doritu se arate adunári generale, ca a asiediati unu numeru si mai mare de copii la meserii, in sa dupa cunoscut'a antipatia a poporulu nostru cátra meserii, trebuie sa primivu acestu resultatú de imbucuratoru.

Cu acést'a trebuie se arete comitetulu si aceea, ca 4 copii a parasitu meseriele. Dificultáti destule s'a experimentatu si la acestu reu.

Dnii maestrii le a pusu vestmintele in bratie si i-a indreptatu pre usia. Seraci'a lips'a copiiloru de vestminte de parale pentru vestminte si nestatornici'a copiiloru a facutu de lucru, incátu s'au asiediati unii incáte 3—4 locuri.

Cu privire la maestri, cá sa primésca si se spele vestmintele invetiaceiloru si cu privire la lipsa de vestminte se recomanda adunári generale a cautá unu mijlocu de ajutoriu dupa prevederea art. 4 lit. d. din statute.

In anulu acest'a s'au colectatu vestminte dela vre-o 5 dni comerciantii si s'au impartitu la 11 invetiacei, numai sa nu parasésca meseriele.

2. In privint'a sodaliloru români se arata:

Au esitu cá sodali in anulu acest'a dela dnii maestri de aici 11. — Dintre ei 2 suntú la Pest'a, 3 suntú in Romani'a bine asiediati 2 la Sibiiu si unulu brasioveanu in Petersburg. Dintre sodalii esiti in anii trecuti de aici unulu au deschisu maestri'a sea in Zernesci, altulu la Predealu. Trei dintre sodali aflatori aici in imprejurári de suferintia s'au ajutatu cu cáte 5 fl. v. a. unulu. In dilele acestea din Decembre unulu membru alu comitetulu au adunatu pre toti sodalii români aflatori in Brasiovu spre ai intruni in o societate de lectura si fiindu unu numeru frumosu de 31 suntú in ajunulu constituirii loru. — In fine dintre meserisii incepatori, cáti au cerutu ajutoriu li s'au datu. Astufeliu s'au facutu in privint'a acést'a tóte putinciósele, cá se propasimu.

3. In privint'a ingrijirii de cultur'a spirituale a invetiaceiloru dela meserii.

Comitetulu a ingrijitu cá invetiacei asiediati se propasiesca si in cultur'a spirituale, in care propasiescu cei de alte natiuni.

O. directiune gimnasiale au statu si in anulu acest'a in ajutoriu si 6 dni profesori in 2 despartiaminte au predatu invetiaceiloru studiele necesarie in prelegerile de Duminec'a si Merceurea sér'a. —

Esamenu publicu s'au tîenutu la aceste despartiaminte Dumineca in 22 Iunie 1875. Scolarii au fostu in despartimentulu I 36, in desp. II 24. Spre incuragiare s'au premiatu dintre cei mai diliginti din fia care despartimentu, cáte trei invetiacei.

Cu inceputulu anulu scolasticu 1875/6 din Sept. a. c. s'au inceputu prelegerile si se continua cu acuratetia in scóla acést'a româna din Brasiovu pentru meserii. Cátu pentru lipsirile dela prelegeri ale invetiaceiloru, cari se intempla, cáci oprescu dnii maestri, ca au trebuintie de ei, au luatú inclitulu magistratu dispositiuni serióse.

De impartasitu mai este, ca dnii profesori facu pâna acum servitie gratuite.

O. dnu directoru Dr. I. Mesiota a staruitu la adunarea districtuale a Brasiovului cá se voteze unu ajutoriu pentru acést'a scóla, aceeasi a votatu sum'a de 1500 fl. v. a. pre anu cu acea, cá sa se platésca dela universitatea fondulu regiu. S'a recomandatú din partea districtulu Brasiovu universitáti dara acést'a in sesiunea ei din anulu 1875 a predat'o unei comisiuni spre raportare. Se mai adaoge, ca recuisitele necesarii pentru invetiamentu, — fiindu invetiacei seraci, — au fostu prevediute din partea comitetulu, ceace se va vedé din raportulu cassei.

4. In privint'a ajutóreloru facute:

Afara de recuisitele de invetiamentu, comitetulu a ajutatu in sensulu statuteloru pre 3 sodali, cari nu-si aflau de lucru si sufereau, asemenea pre 6 invetiacei, cari erau de totu goli si in miseria mare. Mai de parte au datu imprumuturi la unu sodalu, cá sa-si póta deschide si continuá meseri'a sea. Acestea se vedu iarasi la raportulu cassei. Din partea asociatiunii Transilvaniei s'au ajutatu trei invetiacei dela meserii, la recomandarea comitetulu.

5. In privint'a inmultirii membriloru asociatiunii si incasarii tacselorú.

Comitetulu au facutu tóte dispositiunile. Anume pentru inmultirea membriloru indemnându la adunarea generala a cerculu I pentru asociatiunea Transilvaniei tîenuta in Iulie a. c. la Feldióra: prin rugaminte si provócári in parte si abia s'au mai inmultitu cu 6 membri, 1 fundatoriu, 3 ordinari, si 2 ajutatori. S'au scrisu pentru acestu scopu la barbatii români avuti si nationalisti din Bucuresci, Ploiesti, Focsiani si Craiova, in-

sa pâna acum nu s'a veditu nici unu resultatú.

Cátu pentru inmultirea membriloru trebuie sa dicemu séu ca voi'a lipsesce romaniloru a impintená astufeliu de institute pentru promovarea bunei stári materiale a poporulu nostru romanu, séu ca nepasarea ne stapanesce si in directiunea acést'a.

Membrii Asociatiunii suntú adi fundatori 42, ordinari 44, protegatori 19 si onorari 5. Sum'a tuturor membriloru acestei Asociat. 102.

In privint'a incasári tacselorú, comitetulu a facutu dispositiunile necesari atátu prin tramitarea de mai multe ori a servitorulu, cáti si prin consultare prin unu membru alu comitetulu mai alesu la membri ordinari meserisii. Cu tóte acestea acátu din caus'a vremiloru grele de necesituri, cáti si din alte cause se afla in restantia. Dupa acést'a aretare s'aru pareau, ca fondulu nu aru cresce si cu tóte acestea modestulu fondu alu Asociatiunii nóstre — cum veti binevoí a audí din raportulu cassarulu — cresce. Crescerea o ajuta darea anuale insemnata de 100 fl. v. a. pre anu cu care contribue comitetulu bisericei S. Nicolau respective onorabilulu ei sinodu parochialu, laudatu cáru'i a comitetulu propune si asta-data votarea de multiamita din partea adunári generale a acestei Asociatiuni.

6. In fine pentru promovarea Asociatiunii in scopurile cari le prescrie statutele ei.

S'au facutu totu ce s'au potutu s'au scrisu la institutele din Bucuresci de acestu feliu, unde s'au si primitu unu elevu; s'au scrisu la Iassi si deosebitu s'au scrisu la Vien'a cá sa se caute locuri pentru invetiacei pentrucu se propasimu in pregatirea manufacturiloru fine asemenea cu cei din tierile inaintate in cultura.

Cu aceste incheia comitetulu raportulu despre activitatea sea desvoltata in decursulu anulu 1875.

Din siedintia comitetulu Asociatiunii tîenuta in 16 Decembre 1875.

Bartolomeiu Baiulescu,
presiedinte.
Dr. Nicolau Popu,
secretariu.

Legea de comerciu

Dispositiuni generali.

§ 1. In materia de comerciu, de cáte ori presentea lege nu va cuprinde dispositiuni, se voru aplicá usurile (obiceiturile) comerciali si in lips'a loru dreptulu loru comunu.

§ 2. Unde presentea lege vorbesce de tribunale, acolo suntú a se intielege tribunalele autorisate a delibérá in materia de comerciu.

Sectiunea I.

Despre comercianti si despre societáti comerciale.

Titlulu I. Despre comercianti in generale.

§ 3. De comerciantu se considera in sensulu presentei legi acel'a, care are profesiunea de a face in propriulu seu nume acte de comerciu.

§ 4. Dispositiunile stabilite in privint'a comerciantiloru suntú valabile si in privint'a societátiloru de comerciu (§ 61.)

In privint'a statulu, facându elu acte de comerciu, mentionatele (pomenite) dispositiuni se voru aplicá numai intru cátu legile in vigóre si ordonantiele legali nu dispunu altumintre.

O ordonantia speciale va ficsá, in ce modu se voru aplicá asupr'a intreprinderiloru de comerciu ale statulu titlurile 3, 4 si 5, cari tractéza despre ratiunile*) (firmele) si cártile de comerciu si despre mandatarii comerciali (procuristi).

§ 5. Dispositiunile, ce cuprinde

*) In Romani'a firmele se numescu si ratiuni.

presentea lege despre ratiune (firma), despre cártile de comerciu si despre procura nu se voru aplicá de locu facia cu precupeti si facia cu colportori, iéra facia cu pravaliasii de lucruri vechi, cu birtasi, carausi, corabiari si alti profesionisti numai atunci, cându intreprinderea loru va trece preste limitele (hotarele) profesiunei mici.

Intruniri de precupeti si colportori nu se voru considerá de locu, iéra intruniri spre esiciderá celorlalte profesiuni amentionate (pomenite) mai susu numai atunci se voru considerá de societáti comerciale, cându intreprinderea lorú va trece preste limitele profesiunei mici.

§ 6. Legea de profesiuni (1872 art. VIII de lege precum si respectivelé legi si ordonantie statuaza (definéza) cine póte si sub ce conditiuni se póte esicirá comerciulu cá indreptatire de profesiune.

Titlulu II. Despre repertóriale de comerciu.

§ 7. Pentru receperea inregistráriloru prescrie de acést'a lege se voru infintia la tribunalele repertória de comerciu.

Aceste repertórie suntú publice si vecine póte sa ié sciintia de cuprinsulu loru. Din repertóriale de comerciu si de pre alaturáriloru se potú luá copie, cari se voru liberá legalisate in primirea vercarui, care va cere.

Form'a si purtarea reportorialoru de comerciu se va regulá printr'o ordonantia speciale.

§ 8. Inregistráriloru facute in repertoriale de comerciu voru trebuí insirate fára intárdiare cu intregulu loru cuprinsu intr'unu „monitoriu centralu“ (Központi Ertésítő), ce se va publicá spre acestu scopu de ministeriulu agriculturii, industriei si alu comerciului, afara déca present'a lege in unele casuri nu va dispune contrariulu, in Croati'a-slavonia suntú a se publicá in diurnalele de acolo oficióse.

Totu odata se póte face publicarea de tribunalu si prin alte diurnale, déca voru cere pártile, inse numai cu speleloru.

§ 9. Inregistráriloru facute in repertoriale de comerciu voru intrá in vigóre facia cu tertii (a 3 persóna) din diua, cându publicatiunea a aparutu in „monitoriulu centrale.“

Nimene nu va puté opune, ca n'aru fi avutu sciintia despre publicatiunea facuta.

Titlulu III. Despre ratiuni (firme).

§ 10. Ratiunea (firm'a) este numele sub care comerciantulu esicitéza afacerile sele si pre cari 'lu intrebuintiaza de semnatura (iscalitura).

§ 11. Comerciantii, cari esicitéza comerciulu lorú fára asociatu, suntú obligati a se serví numai de propriulu loru nume civicu, si anume celu putienu de numele lorú de familia.

Nu suntú volnici a pune ratiunei lorú verunu adausu, indicându o societate, dara le este permisú a pune alte adause, cari serva spre mai de aprópe indicare a persónei séu a intreprinderii.

§ 12. Cine devine in posesiunea uniu fondu de comerciu prin contractu séu prin ereditare va puté, cu voi'a fostulu proprietariu alu fondui de comerciu séu a succesorulu legalu, se continue afacerile sub ratiunea (firm'a) vechia, punendu séu nu unu adausu, care indica succesiunea.

§ 13. Ratiunea unei societáti in nume colectivú, cându nu va fi compusa din numele tuturor asociatiloru, va trebuí se cuprinda celu putienu numele unui'a dintre asociati impreuna cu unu adausu care indica societatea.

Ratiunea unei societáti in comanda va trebuí se cuprinda celu putienu numele unui'a dintre asociati in nume, impreuna cu unu adausu, care indica societatea.

Este opritu a pune in ratiunea intrerinderilor noue de comertiu, afara de numele asociatorilor in name, inca si numele altoru persóne; totu asemenea este opritu, cá o societate in nume colectivú s'eu o societate in comandita se póte numirea unei societáti mutuale (cu reciprocitate).

§ 14. Societátiile pre actiuni si asociatiunile mutuale se voru indicá in ratiunea loru espresu cá atari.

§ 15. Cándu cineva va intrá intr'o casa de comertiu dejá existente cá asociatu, s'eu cándu va intrá unu asociatu din nou intr'o societate comerciale, ratiunea cea vechia cu tóte aceste schimbári, se va puté sustiené.

Cándu inse se va separá unu asociatu in nume de societate, pentru a se puté intrebuintá inca numele seu in ratiune va fi necesariu, cá asociatul separatú sa dé permissiunea la acést'a

Totu asemenea se va procede si, cándu societatea va fi compusa numai din dóue persóne si cándu un'a din ele se va separá de societate.

§ 16. Fia-care comerciantu, care nu intra in exceptiunea aratata la § 5, este obligatu, sub amend'a indicata in § 21, a anunciá totu-deodata cu inceperea afacerilor ratiunea sea la acelu tribunalu, in alu cáru circumscriptiune se afla stabilimentulu seu de comertiu, pentru a se trece in repertoriele de comertiu. Totu odata va semná ratiunea sea in repertoriulu de comertiu cu propri'a sea mána s'eu va susterne icalitur'a sea in modu autenticu. Inaintea acestei inregistrári comerciantulu nu va poté profitá de prerogativele, ce present'a lege stipuléza in privint'a comerciantilor, dara este responsabilu in sensulu presentei legi, facia cu tertii, de tóte obligatiunile comerciale, ce aru fi contractatu.

§ 17. Verce ratiune noua trebuie sa se deosebésca lamuritu de tóte celelalte ratiuni, cari aru esiste in aceesta comuna si cari aru fi trecute in repertoriale de comertiu.

Cándu unu comerciantu va avé unu nume egalú cu unu altu comerciantu, ce este dejá trecutú in repertoriale de comertiu, va trebui sa se serve de numele seu dreptu ratiune asiá, cá sa se póta deosebí lamuritu de ratiunea dejá inregistrata.

§ 18. Cándu se va infintia in altu loou s'eu in alta comuna o sucursala (filiala), va trebui sa se inregistreze si pentru acést'a ratiunea la tribunalulu din tienutulu acelei sucursale.

Acést'a inregistrare nu se póte efectua, déca nu se va probá mai intái. ca inregistrarea s'a seversitu dejá la tribunalulu, de care tiene stabilimentulu principale.

Déca in loculu s'eu comun'a, in care se stabiléza o sucursala, aru fi dejá inregistrata o ratiune egala, atunci ratiunea, ce este de inregistratu, se va compune astufeliu, cá sa se deosebésca lamuritu de ratiunea dejá inregistrata.

§ 19. cándu se va schimbá s'eu se va desfiint'a ratiunea, s'eu cándu se va schimbá proprietariulu firmei, trebuie a se anunciá acést'a, spre a se inregistrá in repertoriale de comertiu si spre a se publicá aceste schimbári.

Déca nu s'aru fi inregistratu si nu s'aru fi publicatu schimbarea s'eu desfiintarea ratiunei, partea, la care a devenitu acestu faptu, 'lu va puté apune unei a trei'a persóna, numai déca va poté probá, ca a trei'a persóna a avutu sciintia despre acést'a.

§ 20. Déca la transmiterea unui fondu de comertiu acuisitorulu se va supune obligatiunilor ratiunei celei vechi, creditorulu va puté actioná (da in judecata) in privint'a acestoru obligatiuni atátu pre transferentulu, cátu si pre acuisitoru.

§ 21. Cine nu se va conformá dispositiunilor acestei legi in privint'a inregistrárilor ratiunei, se va condamná de oficiu din partea tribunalulu competentu la o amenda de fioreni 500.

La defigerea amendei de bani trebuie acordatu partei respective pentru efectuarea inregistrárii unu terminu de 14 zile; iér' trecendu acestu terminu fára efectú, se va incusá amend'a de bani pre calea executiva. Amend'a defipta dar' neincasabila nu se póte prefice in constringere corporala (inchisóre.)

Totu asemenea se va procede, — fára alteratiunea dispositiunilor din § 24 — in contr'a acelu persóna, cari se voru servi de o ratiune pre nedreptu.

§ 22. Tribunalele in generalu si instantiele de mostenire si de falimentu in specialu, precum si camerele de comertiu si de industria, in fine autoritátiile de industria suntu ténute (deobligate) a insciintá pre tribunalulu competentu despre infractiunile la obligatiunea de inregistrare si despre usulu ilegalu alu unei ratiuni indata ce voru avé sciintia oficiala despre asemenea infractiuni intemperate in cuprinsulu jurisdictiunei loru.

§ 23. Déca unu comerciantu s'eu o societate comerciale s'eu vre-unu asociatu in nume s'eu in fine unu comanditariu se va declará de falitu din partea tribunalulu, atunci se va insemná indata acést'a circumstantia de oficiu in repertoriale de comertiu fára publicare speciale.

Déca repertoriulu de comertiu, in care aru trebui a se face mentioinat'a insemnare, nu s'aru portá de instanti'a de falimentu, atunci acést'a va insciintá despre declaratiunea de falimentu pre acea instantia, in a cárei competintia cade purtarea repertoriului de comertiu.

§ 24. Cine va fi prejudiciatu (vatematu) prin nelegal'a usare a unei ratiuni (firme) va puté se actioneze (da in judecata) pre infractorele (calcatoriulu de lege), cerendu suspendarea ratiunei din partea acestui'a, impreuna cu plat'a amendei de bani, mentionata in § 21, si reclamendu in fine desdaunarea.

Despre existint'a si marimea daunei va decide tribunalulu dupa bun'a sea judecata pre basea circumstantiilor aparente, si la casu, dupa ascultarea expertileru.

Tribunalulu póte totu odata dupa cererea preiudiciatului (pagubasiului) se ordoneze publicarea sentintiei cu spelele condamnatiului.

Titlulu IV. Despre cártile de comertiu.

§ 25. Fia-care comerciantu este obligatu a portá cárti (catastice), legate cu foi consecutivu numerisate si sinuruite. Din aceste cárti trebuie sa se vadésca pre deplinu operatiunile lui de comertiu si statulu averei lui, este inse permisú a se servi spre acestu scopu de ori-ce metoda de inscriere si de ori-ce limba via.

La inscrierile in cártile comerciale nu este permisú a lasá nici unu spatiu golu pre acele locuri, cari de regula suntu destinate pentru a se scrie pre ele. Nu este permisú a face neligibilu cuprinsulu originariu alu unei inscrieri prin stersatura s'eu in altu modu, nu este permisú a se rade nimicu si in fine nu se potu face atari schimbári, din ale cároru natura aru fi cu putintia de a se vedé cu certitudine, déca schimbarea s'a efectuatú chiaru la inscrierea originaria s'eu mai tardiu.

§ 26. Fia-care comerciantu la inceperea operatiunilor sele oste obligatu a face unu inventariu, adeca trebuie sa insemneze esactu imobilele (nemiscatórele) creantiele (ce are se primésca dela altii) si detoriele sele.

precum si banii gat'a, in fine tóte celelalte párti ale averei sele, indicandu la fia-care parte de avere valórea ei. Totu odata trebuie se faca si o recapitulatiune (unu bilantiu) prin care sa se vedésca reportulu intre averea sea si datoriele sele.

Elu va urmá a face pre fia-care unu asemenea inventariu si bilantiu.

Déca comerciantulu are unu magazinu de marfuri, la cari, in urm'a naturei afaceriloru, este suficientu (de ajunsu) déca se va dresá (face) inventariulu la doi ani odata.

(Va urmá.)

Varietáti.

(†) An'a Bardosi nasc. Fogarasi in numele seu si alu consangeniiloru precum in numele fratiloru repausatulu Constantinu, Iuliu, a suroriloru Mari'a, Elen'a, si a consangeniiloru repausatulu cu inima franta de dorere aduce la cunoscintia mórtea sociului seu, a consángenulu afectioanatu:

Ioane Bardosi care dupa lungi suferintie au repausatu in 20/8 Ian. a. c. in etate de 55 ani, in alu 29-lea anu a fericitei séle casatorii.

Remasitiile pamentesci a repausatulu se voru stramutá in 23/11 Ian. 10 óre a. m. din locuint'a propria la odichn'a eterna in cimiteriulu gr. cat. din locu. Fia-i tierin'a usióra si mnimori'a binecuvantata!

Muresiu-Osiorheiu in 20/8 Ian. 1876.

* * *Recrutarea din anulu 1876 s'a statoritu pentru scaunulu Sabiului si anume pentru cercurile Cisnadiiei si ale Vurperului pre 6, 7 si 8, pentru cercurile Cristianu si Rasinari pre 9, 10 si 11 si in fine pentru cercurile Saliste si Sabiu pre 13, 14 si 15 Martiu 1876 st. n.*

In cerculu de asentare alu *Rasinariiloru* la care apartienu afara de comun'a Rasinari inca comunele: Gurariului, Poplac'a, Sadu, Talmaciu, Talmacelu, Boiti'a, Porcesti, Sebesiulu inferiore, Sebesiulu superiore si Racovitia, se afla conscrisi 491 de tineri, nascuti in anii 1856, 1855 si 1854 dintre cari vinu a se computá pre anulu 1856 s'eu pentru intái'a clasa de etate 212 tineri.

In cerculu *Salistei* la care mai apartienu afara de Saliste inca comunele: Cacov'a, Sibielu, Vale, Galesiu. Tilisc'a si Jin'a, suntu totu din acei trei ani conscrisi pentru asentarea prosima 408 tineri.

Tragerea sórtei pentru tinerii din clas'a intái'a de etate se va intemplá pentru ambele cercuri Rasinari si Saliste la 1 Februariu a. c. in cancelari'a inspectorale in Sabiu.

Din cele 3 zile defipte pentru actulu recrutári se va intrebuintá diu'a intái'a spre pertractarea reclamatiuniloru pentru dispensarea timpuraria de obligamentulu militariu si eventualminte dela servitiulu activu.

Privitoriu la tinerii, cari voescu a fi reclamatii, se mai observéda, ca de aci incolo si respective inca cu ocaziunea prosimei recrutári se va face acea modificatiune dela procedur'a de pâna acum, ca nici o reclamatiune nu se va luá la pertractare, déca nu se presentéda de odata cu reclamantele tata, mosiu, frate etc. si tinerulu reclamantu, pentru cá in casu, cándu reclamantele n'aru puté reesi cu reclamatiunea sea, reclamantulu sa se póta de locu cautá si eventualminte recrutá.

Credemu a trage atentiunea celoru interesati nu numai la acést'a, ci si la acea impregiurare; despre acést'a din urma s'a mai facutu de altminte si cu alta ocaziune amintire ca in urm'a unui ordinu ministeriale, toti acei tineri, cari nu se voru presentá in zilele defipte pentru recrutare, voru fi priviti si tractati cá fugari de militia, voru fi persecutati si adusi cu

sil'a prin organele competente inaintea comisiunei recrutatórie si urmarea va fi, ca cei adusi cu sil'a voru avea a servi in locu de 3 ani 5 ani.

* * *Ratiociniu publicu.* Conferint'a invetiatoriloru braneni in siedint'a sea din 8 Ianuariu s. v. a. c. dupa alte obiecte tienstóre de conf. lna si ratiociniulu fondulu scolariloru seraci pre anulu espiratu 1875 care s'au aflatu astufeliu: Capitalulu acestui fondu cu inceputulu anului 1875 au fostu 409 fl. 34 cr. (a se vedé „Telegr. Rom.“ nr. 20 1875.) Acestu capitalu au produsu unu interesu de 87 fl. 16 cr. adaogându-se aceste interese la capit. facu la olalta 496 fl. 50 cr. aici inse cu durere trebuie sa marturisimu ca trei insi au promisú si subscrisu in sa pâna acum inca n'au platitu, banii neplatiti facu 6 fl. si 6 cr. cari trebuie sa-i subtragemu din 496 fl. 50 cr. si astufeliu remâne fondulu scolariloru seraci curatu de 490 fl. 44, adeca patru sute noué dieci flor. 44 cr. v. a. cari bani s'au si pusú spre fructificare mai departe.

* * *Anunciu.* Corpulu invetiatorescu branenu in siedint'a sea din 8 Ianuariu s. v. a. c. cu contielegerea si consimientamentulu onoratei inteliginti din locu, a decisu a tienea Domineca in 25 Ianuariu st. v. a. c. in sal'a edificiului comunalu din Branu unu balu pentru fondulu scolariloru seraci, deóre ce pâna astadi acél'a a fostu si este uniculu midilocu de cresterea acestui fondu. Deci contându la caldurosulu sprijinu de pâna acum alu pré onoratei intelegintia din pregiuru, ne permitemu a o rugá si acum sa binevoiesca a participá la acést'a petrecere arangiata spre acestu scopu filantropicu, in numeru cátu de mare si frumosu; cáci noi din parte ne vomu starú incátu ne ajutóra poterea si impregiurárele a satisfice asteptáriloru.

Pre lánge care asteptându cu bratiele deschise in viu'a sperantia.

Branu in 9 Ianuariu s. v. 1876.

Pentru corpulu invetiatorescu

Theodoru Popu,
presied. conf.

Nicolau Reith,
not. conf.

* * *(Revól'ta tierenésca)* ce s'a escatu de curendu in comun'a Nitzkydorf, a fostu urdita de unu voluntariu americanu cu numele *Wanker* care a agitatu de multu pre tiereni contr'a notariului Tereb'a, pentru a-lu destitui din postu si a veni densulu in loculu lui, fára de a avé inse cualificatiunea receruta de lege. Revoltantii cari se numiau „Wanker-Buben“ a emisú unu feliu de pronunciamentu, din care se vedu motivele revoltei loru. Se dice adeca acolo, ca notariulu sa nu se mai reintórca in satu, cáci va fi ucisu. „Pater Wanker“ sa fia notariu, altu individuu nu va fi suferitu in satu. Judeluu comunalu i se opresce aspru a mai primí scrisori in limb'a ungrúesca, cele primite sa le reintórca rupte. Femei'a notariului impreuna cu copiii sa plece din satu, casele se sigiléza, averea notariului se vinde in favorulu comunei. Comitatu sa esmita unu oficialu, care sub priveghierea lui Wanker sa ia cancelari'a comunale si sa cerceteze socotelele. Judele cercualu n'are sa se mes-tece in tóta afacerea. Representanti'a comunale sa se „care la draculu“ si se va constituí alt'a prin ómenii de ai lui Wanker. (Representanti'a s'a si multiemitu in fapta constrinsa fiindu de terorismu.)

Ordinea s'a restabilitu fára de versare de sange prin 140 militari; judele cercualu Hollosy, ténutu in arestu de revoltanti, este eliberatu si judecatori'a e ocupata cu cercetarea asupr'a revoltantiloru.